

Kitap Tanıtımı/Book Review: *Vefatının 100. Yılında Ömer Seyfettin'e Armağan*, Haz. Alev Sınar Uğurlu ve Selçuk Kırılı, Türk Ocakları Derneği Bursa Şubesi, 1. Basım, Aralık 2020, Yayın Yeri: Bursa, ISBN: 978-605-9443-42-5, Kapak Tasarım ve Sayfa Düzeni: Ercüment Kartal, Baskı: Stüdyo Star Ajans Ltd. Şti., Sertifika no: 48834.

Yazar/ Author

Zuhal EROĞLU KOŞAN

ORCID ID

0000-0002-7495-0135

Makale Türü / Type of Article: Kitap Tanıtımı/Book Review

Yayın Geliş Tarihi / Submission Date: 3 Mayıs / May 2021

Yayına Kabul Tarihi / Acceptance Date: 11 Temmuz / July 2021

Yayın Tarihi / Date Published: 20 Temmuz / July 2021

Web Sitesi: <https://karedergi.erciyes.edu.tr/>

Makale göndermek için / Submit an Article: <http://dergipark.gov.tr/kare>

Uluslararası İndeksler/International Indexes

Index Copernicus: Indexed in the ICI Journal Master List 2018 Kabul Tarihi /Acceptance Date:

MLA International Bibliography:Kabul Tarihi /Acceptance Date :

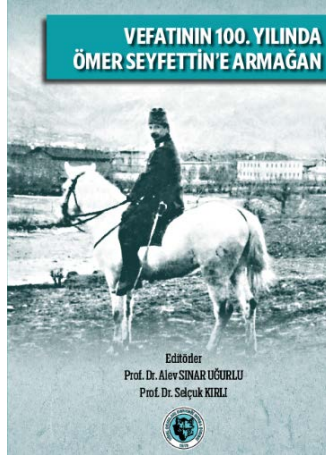
DRJI Directory of Research Journals Indexing: Kabul Tarihi /Acceptance Date:

EuroPub Database: Kabul Tarihi /Acceptance Date:

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Kitap Tanıtımı/Book Review: *Vefatının 100. Yılında Ömer Seyfettin'e Armağan*, Haz. Alev Sınar Uğurlu ve Selçuk Kırılı, Türk Ocakları Derneği Bursa Şubesi, 1. Basım, Aralık 2020, Yayın Yeri: Bursa, ISBN: 978-605-9443-42-5, Kapak Tasarım ve Sayfa Düzeni: Ercüment Kartal, Baskı: Stüdyo Star Ajans Ltd. Şti., Sertifika no: 48834.

Batılı anlamda hikâyenin Türk edebiyatında başarılı ilk örneklerini veren Ömer Seyfettin, 36 yıl gibi kısa ömrüne rağmen hikâyeleriyle hem nitelik hem de nicelik bakımlarından Türk edebiyatı tarihine damga vurmuş isimlerden biridir. Hikâyeleriyle olduğu kadar, kaleme aldığı anıları ve fikir yazılarıyla da hem yaşadığı dönemde hem de vefatından sonra tanınan ve okunan bir yazar olmuştur. Zira çağına tanıklık eden ve kendisinden sonrakiler için yol açıcı olan bir yazardır. 6 Mart 1920'de hayata gözlerini yuman Ömer Seyfettin'in vefatının yüzüncü yılı olması münasebetiyle birçok farklı kurumun ve akademisyenin önderliğinde yüz yüze ve çevrim içi (*online*) olmak üzere çeşitli sempozyumlar düzenlenmiş ve anma kitapları hazırlanmıştır. Bunlardan bir tanesi, Bursa Uludağ Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Prof. Dr. Alev Sınar Uğurlu ve Türk Ocakları Derneği Bursa Şubesi Başkanı Prof. Dr. Selçuk Kırılı'nın editörlüğünü üstlendikleri, Türk Ocakları Derneği Bursa Şubesi tarafından basılan, *Vefatının 100. Yılında Ömer Seyfettin'e Armağan* başlıklı anma kitabıdır.

Türk Ocakları Derneği Bursa Şubesi'nin periyodik olarak düzenlediği "Her Yıl Bir Büyük Türk" başlıklı bilgi şölenlerinin 2020 yılında yapılması planlanan altıncısı Ömer Seyfettin'e ayrılmıştı. Ancak tüm dünyayı saran ve etkisi hâlen devam eden küresel salgın koşulları nedeniyle söz konusu bilgi

* Bursa Uludağ Üniversitesi/BURSA, email: zuhaleroglu@uludag.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7495-0135

şöleni iptal edildi. Bununla birlikte Ömer Seyfettin'i anmak için bir kitap yayımlanmasına karar verildi ve Türkiye'nin on bir üniversitesinden yirmi sekiz akademisyenin makalelerinden oluşan, 372 sayfayı bulan söz konusu anma kitabı hazırlandı. *Vefatının 100. Yılında Ömer Seyfettin'e Armağan* adlı kitapta Ömer Seyfettin'in hayatından ve eserlerinden yola çıkarak yazılan makaleler, yazarın çeşitli yanlarına ışık tutmaktadır.

Prof. Dr. Selçuk Kırılı'nın "Sunuş" yazısı ve Prof. Dr. Alev Sınar Uğurlu'nun ön sözüyle başlayan *Vefatının 100. Yılında Ömer Seyfettin'e Armağan*, beş ana bölümden oluşmaktadır. "Ömer Seyfettin'in Hatıra Kitabı ve Hikâyeleri" başlıklı ilk bölüm, Ömer Seyfettin'in hatıra kitabına ve hikâyelerine çeşitli açılardan yaklaşan on sekiz makaleyle kitabın en hacimli bölümüdür. Kitabın ilk yazısı kitabın aynı zamanda editörlüğünü de yapmış olan, Prof. Dr. Alev Sınar Uğurlu'ya aittir. Sınar Uğurlu, "Asker Bir Yazarın Tarihe Tanıklığı: Ömer Seyfettin'in Balkan Savaşı Hatıraları" başlıklı yazısında mesleği askerlik olan Ömer Seyfettin'in Balkan Savaşı esnasında tuttuğu notlardan hareketle onun savaşa ve millet olma fikrine bakışını ele alır. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden Prof. Dr. Rahim Tarım'ın ve Balıkesir Üniversitesi'nden Prof. Dr. Salim Çonoğlu'nun yazıları ise yazarın askerlik dönemi tecrübelerinin hikâyelerindeki izlerini sürer. Osmanlı Devleti'nin son döneminde yaşayan Ömer Seyfettin, yaşadıklarından etkilenmiş, hatıraları ve hikâyeleri vasıtasıyla içinde bulunduğu koşulları değiştirmek için çabalamış, yeni bir sosyokültürel ve edebî devrin başlamasına öncülük etmiştir.

Bölümün geri kalanı yazarın hikâyelerini merkeze alan çalışmalara ayrılmıştır. Hacettepe Üniversitesi'nden emekli Prof. Dr. Bilge Ercilasun, Dr. Öğr. Üyesi Nurtaç Ergün Atbaş ve Araş. Gör. Cennet Altundaş; Mardin Artuklu Üniversitesi'nden Prof. Dr. Beyhan Kanter; Kilis 7 Aralık Üniversitesi'nden Prof. Dr. M. Fatih Kanter; Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi'nden Prof. Dr. Fatih Sakallı; Balıkesir Üniversitesi'nden Prof. Dr. Ali Duymaz; Bursa Uludağ Üniversitesi'nden Araş. Gör. Zuhul Eroğlu Koşan, Araş. Gör. Fırat Ender Koçyiğit ve Öğr. Gör. Ayşe Energin; Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Sibel Bulut; Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden mezun Sinem İnce; Erciyes Üniversitesi'nden Doç Dr. Mümtaz Sarıççek ve doktora öğrencisi Büşra Boza; Başkent Üniversitesi'nden Araş. Gör. Özge Aksoy Serdaroğlu yazılarında Ömer Seyfettin'in hikâyelerini çeşitli açılardan incelemektedirler. Çok sayıda hikâyesi bulunan Ömer Seyfettin'in tamamı olmasa da hikâyelerinin büyük bir kısmı, kimisi tek bir hikâyesine odaklanan kimisi birden fazla hikâyeyi tematik olarak işleyen bu

çalışmalarla yeniden gündeme gelmiş, yeni bakış açılarıyla değerlendirilmiştir. Bu yazıların çoğunluğunun çerçevesi Ömer Seyfettin'in külliyyatıyla sınırlı kalırken Bilge Ercilasun, Ali Duymaz ve Fırat Ender Koçyiğit'in yazıları Türk ve Dünya edebiyatlarından metinlerle Ömer Seyfettin'in hikâyelerini karşılaştırmaya yönelmiştir. Ayrıca, bölümün sonunda yer alan Mümtaz Sarıççek'in yazısı, Ömer Seyfettin'in hikâyelerini Türk hikâyesinin modernleşme süreci içinde ele alır. Türk edebiyatının millileşme sürecinde Ömer Seyfettin'in hikâyelerinin özel bir yerinin olduğuna dikkat çeken Mümtaz Sarıççek, Ömer Seyfettin'in 'hikâye' türünün diğer türler arasında belirginlik kazanmasında, hatta tür bilincinin oluşmasında mühim bir rolü olduğunu vurgular.

"Ömer Seyfettin ve Türkçülük" başlıklı ikinci bölüm, Akdeniz Üniversitesi'nden Doç. Dr. Oğuzhan Karaburgu ve Hacettepe Üniversitesi'nde doktora öğrencisi olan Mine Nihan Doğan tarafından yazılan, yazarı bağlı olduğu Türkçülük ideolojisi açısından ele alan iki makaleden oluşmaktadır. Oğuzhan Karaburgu, Ömer Seyfettin'in hikâye dışındaki eserlerinden yola çıkarak yazarın millî mefkûre olarak işaret ettiği "Turan/Türk Birliği" düşüncesini işlerken Mine Doğan, yazarı Ali Canip ve Ziya Gökalp'la birlikte değerlendirmiştir.

Üçüncü bölüm, "Ömer Seyfettin'in Çeviri Faaliyetleri, Dil ile İlgili Düşünceleri" başlığını taşır. Hacettepe Üniversitesi'nden Prof. Dr. Abide Doğan çevirilere odaklanarak Ömer Seyfettin'in Fransızca öğrenmek için harcadığı çaba, bu dildeki hâkimiyetinin derecesi ve çevirileri hakkında ayrıntılı bilgi verir. Bursa Uludağ Üniversitesi'nden Prof. Dr. Nesrin Karaca *Türk Kadını* dergisinde yer alan "Genç Kızlarımız İçin Altı Derste Tabii Yazmak Sanatı" başlıklı makale serisini ele alır. Nesrin Karaca, Ömer Seyfettin'in kadınlara doğru yazmaya yönelik tavsiyelerde bulunan söz konusu derslerinin yazarın milliyetçilik düşüncesini anlama noktasında önemli ipuçları içerdiğine dikkati çeker. Ömer Seyfettin'in dil ile ilgili görüşlerinin hikâyelerine nasıl aksettiği ise "Yeni Lisan" makalesinden hareketle Bursa Uludağ Üniversitesi'nden Prof. Dr. Hatice Şahin ve Araş. Gör. Ebru Kuybu Durmaz'ın birlikte yazmış oldukları makale ile Erciyes Üniversitesi'nden doktora öğrencisi Merve Leblebici'nin makalesinde incelenmektedir. Hatice Şahin ve Ebru Kuybu Durmaz, yazarın ve dönemin dil anlayışını yansıtan altı hikâyeyi mercek altına alırken Merve Leblebici, yirmi metinde yer alan tamlamaları ve kelimeleri Türkçenin sadeleşmesi projesi bağlamında değerlendirir.

Bursa Uludağ Üniversitesi'nden Prof. Dr. Kelime Erdal'ın, "Kaşağı" hikâyesinin çocuklara uyarlamalarını ve Doç. Dr. Erol Oğur'un yazarın

ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki durumunu değerlendiren yazıları, "Ömer Seyfettin ve Eğitim" adlı dördüncü bölümü oluşturmaktadır. Erdal, "Kaşağı" hikâyesinin çocuklar için uyarlanırken nasıl bir değişime uğradığını, dil ve resimleme açısından nelere dikkat edildiğini farklı yayınevlerinin baskılarını karşılaştırarak analiz eder. Oğur ise 1981, 2006 ve sonraki Türkçe öğretim programlarına göre hazırlanan Türkçe ders kitaplarında Ömer Seyfettin'in hikâyelerine yer verilip verilmediğini, verildiyse hangi hikâyesinin kitaplara nasıl dâhil edildiğini 107 kitaba dayanarak ortaya koyar.

Son bölümde, Hacettepe Üniversitesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Koray Üstün, Ömer Seyfettin'in vefatının gerek 1920 yılında gerekse bugün basına nasıl yansıdığını dikkatlere sunar. Üstün'ün bildirdiğine göre, Ömer Seyfettin'in vefatı üzerine yazan dönemin yazarları, Ömer Seyfettin'in ebedî uykuya dalışını üzüntüyle karşılamış, yokluğunu edebiyat için bir kayıp olarak görmüş, hikâyelerini genel olarak edebî açıdan değerlendirmiştir. Oysa vefatının 100. yılı dolayısıyla yapılan haberler tamamen 'satış/daha çok okunma-seyredilme/rating' odaklıdır, ayrıca haberlerdeki bilgi yanlışlığı ile dil ve üslup son derece rahatsız edicidir.

Modern Türk hikâyeciliğinin kurucu isimlerinden kabul edilen Ömer Seyfettin'in hakkını teslim etmek adına hazırlanan bu kapsamlı kitap, Türkiye'nin dört bir yanından yazılarıyla katkıda bulunan akademisyenlerin ciddiyetle hazırladıkları yazılarıyla Türk edebiyatı alanına önemli bir katkı sağlamaktadır. Bu makalelerde, doğumundan ölümüne dek Ömer Seyfettin'in anıları, hikâyeleri, çevirileri ve fikir yazıları, yazarın şahsiyeti ve prensipleri göz önünde bulundurularak teknik ve içerik bakımlarından değerlendirilmiştir.

Son olarak, kitabın kapak tasarımından da söz etmek gerekir. Ön kapakta kullanılan, Ömer Seyfettin'in 1910 yılında Manastır'da askerlik yaptığı sırada üniformasıyla çektiği fotoğraf, yazarın çok sık kullanılmayan bir fotoğrafı olması nedeniyle dikkati çekmektedir. Bu fotoğrafta objektife bakan Ömer Seyfettin sanki kitabı elinde tutmakta olan okura bakıyor izlenimi yaratmaktadır. Kitabın arka kapağında ise yazarın ayakta çektiği olduğu bir profiline, kafes köprü görseline ve yazarın Türklük bilincini işlediği mısralarına yer verilmiştir. Bu hâliyle kitabın ön ve arka kapak görsellerinin de tıpkı içeriği kadar dolu ve ilgi çekici olduğunu belirtmek gerekir.